

VERDRAAGZAAMHEID

EN
DE ORDE

Orde Der Verdraagzamen

's-Gravenhage

VERENIGING "ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgkeurd d.d. 22 februari 1950, nr. 53

COMITEE TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468674 t.n.v. de Penningn. der "ODV", DEN HAAG

UITSL. VOOR VERSLAGEN EN ABONN. DOVENETELWEG 57a, DEN HAAG TEL. 68.45.41.

Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 13, Leidschendam, Tel: 0178. - 5184

VERDRAAGZAAMHEID EN DE ORDE.

Als wij ons aankondigen als Orde der Verdraagzamen, dan klinkt dat over het algemeen een beetje als opschepperij, want zo erg verdraagzaam volgens de visie der mensen zijn we niet en ook wij in de geest kunnen heus wel eens een beetje scherp worden. Laten wij ons daarom eerst eens afvragen wat onder "verdraagzaamheid" zou kunnen worden verstaan. Ik meen, dat het iets anders is dan lijdzaamheid.

Als we naar de natuur kijken, dan vinden we daar wat men noemt een ecologisch verband. Dat wil zeggen, dat de dieren en planten elkaar in evenwicht houden. Dan kunt u zeggen: dat is geen verdraagzaamheid, dat is een natuurwet. Nu zien we daaronder soorten, die in symbiose leven. In vele gevallen zijn dat planten of dieren, die voor elkaar nuttig zijn. Het is zo, dat een hond of een kat slechts een bepaalde hoeveelheid vlooiën verdraagt. U heeft zich waarschijnlijk nooit afgevraagd: waarom? De oplossing is tamelijk eenvoudig: omdat het gif, dat de vlo injecteert (datgene waarvan u die heerlijke bulen krijgt) gelijktijdig goed is voor de bloedsomloop en daarbij helpt om bepaalde fouten eventueel te voorkomen. Worden het er te veel, dan wordt het wat anders.

Kijken wij naar de dierenwereld als geheel, dan zien we dat dieren elkaar tolereren; en het vreemdste is wel dat dieren een eigen terrein afbakenen. Wanneer u gaat wandelen met het hondje en hij salueert voortdurend met de achterpoot, dan doet hij eigenlijk wat zijn voorvaderen deden om te laten zien: dit is mijn jachtterrein. Die afbakening geldt dan voor een bepaald roedel, als het hondachtigen zijn. Het kan gelden voor een persoonlijk jachtterrein, indien we te maken hebben met b.v. een tijger, die niet in kuddeverband pleegt te leven.

Als we kijken naar de vogels, dan zien we precies hetzelfde; alleen dient het geluid hier ter afbakening, maar ook zij hebben een eigen terrein. Het is hun territorium en dat verdedigen ze ook.

Nu is het vreemde daarbij, dat de tijger zich er niets van aantrekt, als andere, kleinere roofdieren zich op zijn terrein bewegen. Alleen datgene, wat in direct conflict komt met zijn eigen belang, bestrijdt hij. Als een vogel zijn eigen territorium heeft afgebakend, dan moet u niet denken dat hij elke vogel aanvalt, die daarin jaagt. Helemaal niet. Alleen de vogel van zijn eigen soort. De vogel, die a.h.w. concurreert, die hem zijn bezit afhandig maakt. Misschien dat we in die richting moeten denken, als we het begrip verdraagzaamheid beter willen formuleren.

Het is duidelijk, dat een mens niet kan dulden dat een ander mens hem afmaakt. Hij kan niet zeggen: De verdraagzaamheid eist dat ik een ander het recht toeken om wanneer hij dat wil mij snel naar een andere wereld te helpen. Die andere wereld zal misschien beter zijn, maar desalniettemin is dat toch iets wat te ver gaat. De mensen blijken elkaar dus niet hoofdzakelijk te be-

strijden op praktische gronden, maar op ideële gronden. Met andere woorden: het gaat hier niet om zelfbehoud, het gaat hier om allerhande stellingen, allerhande denkbeelden.

De beste voorbeelden kunt u vinden bij alle grote godsdiensten. Ze hebben alle in hun historie een aantal oorlogen veroorzaakt door de neiging die godsdienst aan anderen op te leggen. Kijkt u naar de sociale en socio-politieke systemen. Ook deze hebben de neiging elkaar aan te vallen en te bestrijden, zelfs als ze in feite dezelfde belangen hebben en elkaar nodig hebben om te kunnen voortbestaan. Een van de meest typische dingen is wel de ideologische strijd tussen het Oostblok en het Westblok, waarbij beide elkaar voortdurend verketteren, terwijl ze anderszins elkaar nodig hebben, omdat ze elkaar in evenwicht houden en zo eventuele derde machten zouden kunnen uitschakelen, indien die zouden verrijzen. Dat is een heel typisch verschijnsel.

Ik geloof, dat verdraagzaamheid niet van je eist dat je nu werkelijk alles maar laat gebeuren. Ik geloof echter wel, dat verdraagzaamheid eist dat je daar waar het voor jezelf niet wezenlijk ter zake doet de ander zijn vrijheid laat. En daar ligt nu het punt, dat ook voor de Orde van groot belang is.

In de O.D.V. streven we verdraagzaamheid na. Niet op de laffe, stomme manier van "je moet alles maar aanvaarden", maar met het idee: er zijn essentiële dingen in het leven van niet-ideële aard (zuiver materieel dus), die wij moeten verdedigen. Maar er zijn daarnaast veel meer zaken, die in wezen eerder berusten op een andere beschouwing, een andere benadering van de wereld. En daar moeten we wel verdraagzaam zijn, want die dingen zijn geen aantasting van ons territorium. Op het ogenblik, dat wij die zaken gaan bestrijden, isoleren wij ons gelijktijdig van een groot deel der wereld. Op aarde zijn die voorbeelden eenvoudig genoeg te vinden.

In de kerk hoort iemand dat u naar een spiritistische bijeenkomst gaat, waarop met schijn-verdraagzaamheid wordt gezegd: "Kijk maar uit dat de duivel je niet te pakken krijgt; maar ik zal voor je bidden." Dit is een zeer vreedzame benadering, maar ze betekent toch wel: je bent minder waard. Het is niet een kwestie van: ik geloof dit en jij hebt het recht om je eigen geloof te vinden. Het is de kwestie van: ik ben beter en mijn geloof is beter. Ik kan je er niet van terughouden, maar nu ja, ik zal wel voor je bidden. Met andere woorden: ik zal proberen om via mijn God mijn superioriteit toch even te bewijzen. Dat voelen de mensen zo niet, maar zo is het eigenlijk wel. Dat is iets wat we dus niet kunnen accepteren. Hier gaat het niet om feitelijke dingen. Hier is een agressiviteit uit den boze. Hier sluit de gelovige zich in wezen af voor een aantal fenomenen, die gelijktijdig de basis behoren te zijn van zijn geloof. En dat is natuurlijk, u begrijpt dat wel, een dwaasheid.

Laten we een paar andere puten nemen:

Als je iemand ziet met lang haar, dan is hij tegenwoordig accepté, hij wordt aanvaard. Ja, er lopen er zoveel rond dat het te moeilijk is ze allemaal af te wijzen. Maar natuurlijk is het toch eigenlijk "langharig tuig". Is dat verschil nu reëel? Neen. Hoe uw kapsel is, dames, de lengte van uw rokken, dat maakt toch niets uit. Laten we niet vergeten - het is nog niet zo lang geleden - dat in een van Nederlands betere dagbladen werd geschreven, dat het verwerpelijke gebruik van de velocipède duidelijk maakte, dat dit een duivelse uitvinding was; want de vrouw, die zich op dit voertuig voortbewoog, toonde o.m. de enkels en kon dus niet meer als een zedig vrouwens worden gewaardeerd. Dat is - geloof u mij - werkelijk in Nederland gepubliceerd in het jaar 1898.

Ik vertel dit nu om duidelijk te maken hoe vreemd de mensen zijn. Dit is voor mij goed, dus moet het voor iedereen goed zijn. Daarmee hebben wij niets te maken. Als een ander iets juist vindt op zijn manier, dan mag hij. Als de Paus onfeilbaar wil zijn voor de zijnen, dan vind ik dat best. Zodra hij echter probeert - zich baserend op die onfeilbaarheid - anderen mee te be-

trekken in hetgeen hij juist acht, dan protesteer ik.

Zolang er mensen zijn, die b.v. tegen sexuele opvoeding van kinderen op de scholen zijn, kan ik dat waarderen. Dat is hun eigen zienswijze en dat moeten ze dan zelf maar doen. Maar als ze proberen te verbieden dat deze lessen op de scholen worden gegeven, dan kom ik in verweer, want dan moeten ze zelf maar een school opzoeken waar dat niet gebeurt.

Hier heeft u in enkele voorbeelden al iets over de visie van de verdraagzaamheid. Het is niet een kwestie van: jij mag niet leven zoals jij wilt. Het is een kwestie van: ik leef zoals ik het juist acht; doe jij het zoals jij het juist acht, maar laat mij dan ook mijn eigen weg gaan zoals ik jou de jouwe laat gaan. Het is in wezen dat je niet agressief bent. Dat is verdraagzaamheid.

De Orde zelf heeft daarin ook een hele evolutie doorgemaakt. Toen wij begonnen, spraken we nog niet over verdraagzaamheid, maar over verlichting. Sedert we concurrentie hebben gekregen in het zuiden des lands moest dat veranderen.

In het begin dachten we: indien we enkele mensen licht kunnen geven, dan bereiken we iets. Maar wat bleek? Die mensen vonden een innerlijke verlichting en begonnen onmiddellijk tegen anderen te zeggen: Nu weet ik het beter en doe jij maar wat ik wil. Zo zijn we langzamerhand omgezwaard in de richting van de verdraagzaamheid. Dat is al een aardige tijd geleden; meer dan 2000 jaar. Ja, we zijn een oude, gevestigde firma.

Nu kwam de vraag: Hoe moeten wij de mens benaderen? Wat is het meest juiste? Wij kwamen tot de conclusie, dat de mensen meer geneigd zijn elkaar te doden en onrecht te doen, indien het gaat om denkbeelden, dan als het gaat om praktische waarden. Het is eigenaardig: het wordt iemand betrekkelijk snel vergeven, als hij wat gestolen heeft. Zelfs als hij een medemens heeft gedood, zal men dat in vele landen nog geen uitermate ernstige zaak achten. Daarbij wil men dan nog wel rekening houden met allerlei omstandigheden. Maar als je een geloof predikt dat niet in overeenstemming is met het aanvaarde, dan ben je gevaarlijk voor de staat. Denk maar eens aan Jehova's Getuigen. Die hebben het in heel wat landen bitter te verduren, alleen maar omdat hun leerstellingen in strijd zijn met wat wordt gezien als het belang van de staat. Maar wat is het belang van de staat? Dat is alleen maar dat er een ordelijke en als het even kan een redelijk welvarende samenleving is, waarin de mensen tezamen een behoorlijke mate van geluk kunnen vinden. Ik meen, dat Jehova's Getuigen misschien wel eens vervelend kunnen zijn, maar niet dat ze het geluk van anderen bedreigen. Wat ze bedreigen is het machtsgevoel, de behoefte om aan de top te zijn. En dat willen wij bij de Orde uitschakelen.

Het was aanvankelijk voor ons eerder een kwestie om duidelijk te maken: hoor eens, als je slaaf bent, gedraag je dan als een slaaf. Dat is helemaal niet zo erg. Maar probeer dan wel om je onderdanigheid niet te wreken door over anderen gezag te willen uitoefenen meer dan noodzakelijk is. Beperk je tot datgene wat je kunt doen.

Maar het christendom kwam op. En naarmate de Christus meer vergeten werd, breidden de christelijke kerken zich uit. Daarna kwam ook de islâm en voordat we het wisten was niet alleen in Azië, maar ook hier in Europa een steeds feller wordende strijd aan het ontbranden, waarbij het ware geloof, de ware verhouding, de God-gekozen heerser domineerde. Het waren denkbeelden, die niet meer door de feiten werden bevestigd. Toen hebben we gezegd: Kijk, nu moeten we beginnen met een invloed uit te oefenen, waardoor de mensen die afwijkende meningen en verschillen toch kunnen aanvaarden: verdraagzaamheid.

Het heeft ons in die eerste tijd niet gebaat, ofschoon we wel zover zijn gekomen, dat bepaalde kloosters althans de tradities van de mensen waaronder ze werkten, gingen aanvaarden en inkapselden in het christendom. Maar naarmate de maatschappij "beschaafder" werd en er overall grote bevolkingsagglomeraties kwamen van burgers, die meenden dat zij het het beste

wisten, ontstond er een hypocrisie, die werkelijk ontstellend was. Toen kwamen wij tot de conclusie, dat het niet voldoende was om alleen maar te prediken, maar dat we ook iets moesten doen.

Ik denk hier onder meer aan de heksenvervolgingen, aan de strijd over betrekkelijk geringe geloofsgeschillen. Hoe lang is het geleden dat twee groepen elkaar hier bij uw oude welwillende stad Delft hebben afgerost, omdat ze verschilden van mening over het aantal engelen dat kon dansen op de punt van een naald! U kunt dat nog in de archieven terugvinden.

Wij zijn toen begonnen om op allerlei manieren kracht te geven juist daar waar een beetje ruimer denken was en tevens remmend op te treden, als we de kans kregen op het ogenblik, dat mensen probeerden op grond van een idee alleen - zonder enige praktische achtergrond - te domineren. Dat heeft zich langzaam verder ontwikkeld. In de 19e eeuw zijn we begonnen via mediamieke boodschappen te werken.

In Nederland zijn we begonnen ongeveer in 1915. De eerste contacten waren, meen ik, in 1909, maar voordat we werkelijk met ons werk begonnen was het toch omstreeks 1915.

Wij zijn toen steeds meer uitgegaan van het standpunt: de mensen moeten kunnen denken. Want het wonderlijke is, dat onverdraagzaamheid heel vaak voortkomt uit gebrek aan denkvermogen. U zult zeggen: Wat is dat voor een vreemde stelling! Maar let eens op:

Als iemand een geloof heeft, dan mag hij innerlijk van de juistheid daarvan overtuigd zijn. Maar zodra hij elk argument dat niet daarmee strookt afwijst en probeert te vervolgen, bewijst hij daarmee dat hij innerlijk niet zeker is. Hij heeft geen argumenten voor zijn geloof; en op grond daarvan kan hij een ander niet overtuigen, dus grijpt hij naar macht, naar geweld. En dat is onjuist.

Een mens, die heeft geleerd dat er twee zijden zijn aan een medaille, dat de waarheid niet één enkele waarheid is zoals mensen die beschouwen, maar een complex geheel waarin alles wat in de schepping bestaat een rol speelt, kan accepteren dat er dingen zijn, die niet in zijn richting van denken en leven passen, maar die op zichzelf betekenis kunnen hebben.

Een wetenschapsman, die spiritisme, paranormale verschijnselen, paranormale genezing en vaak zelfs de parapsychologie aanvalt, is iemand die eenzijdig is. Hij is bang, dat er ergens iets gebeurt, iets kenbaar wordt waarmee hij geen raad weet. Daarom valt hij aan. Hij is eenvoudig niet bereid om aan te nemen dat er iets kan bestaan wat hij zelf niet aanvaardbaar acht.

Aan de andere kant zien we dat er toch ook wetenschappelijk gevormde mensen zijn, die zelfs gebruik maken van paranormale genezers, die bepaalde profeten en helderzienden, kortom, mensen die begaafd zijn, een kans geven. Zij kijken naar de resultaten en niet in de eerste plaats naar de manier waarop het nu wel gebeurd had kunnen zijn. Kijk, deze mensen accepteren het verschijnsel, zonder dat ze daarbij zeggen: Maar dan moeten we dit op een hogere orde zetten. Dezen zeggen nog steeds: Mijn wetenschappelijk denken, mijn kennis is het belangrijkste. Maar als de paranormale genezer ook kan genezen, dan mag ik hem dat niet ontzeggen. Als de profeet dingen voorziet, die niet stroken met de berekeningen, die ik wetenschappelijk verantwoord acht, maar die soms uitkomen, dan is het zijn recht om op zijn manier de toekomst te voorspellen. En dan zullen de feiten wel bewijzen wie van ons gelijk heeft.

Deze houding is een reële. Dit is een verdraagzame houding. Je kunt niet vragen dat een wetenschapsman zonder meer het spiritisme of het occultisme accepteert; dat moet hij zelf uitmaken. Maar je kunt wel van hem vragen, dat hij het niet onredelijk aanvalt. Bovendien kun je eisen, dat hij niet - op welke wijze dan ook - deze manier van denken, van leven en van werken onderdrukt. En dat is nu ook verdraagzaamheid.

Indien iemand dat wel onderdrukt, dan mogen we ons daartegen te weer stellen. Wij mogen wel degelijk - indien iemand ons onze vrijheid ontnemt - daartegen protesteren, maar wel met dien verstande dat we dan niet van de ander iets eisen. Wij kunnen niet zeggen: Je hebt ons altijd zoveel gegeven. Nu geef je het niet meer en nu eis ik dat je het geeft. Daar hebben wij geen recht toe. Maar wij kunnen wel zeggen: Dit is mijn wijze van leven; jij hebt de jouwe. Dwing mij niet om op jouw manier te leven.

Ik kan begrijpen, dat er heel veel mensen zijn, die zeggen: Ja, maar dat kun je toch niet doorzetten!

Ach, het is eigenlijk heel eenvoudig. Er zijn mensen, die rovers en dieven zijn. Dat is nu eenmaal zo. Als ze stelen, dan is dat hun zaak. Als ze gesnapt worden, dan zullen wij het onze ertoe bijdragen. Dat is onze zaak. Wij kunnen hen niet verachten om de manier waarop ze leven. Wij kunnen hen niet afwijzen. Wij kunnen alleen de feitelijke verhoudingen zodanig recht trekken, dat een aantasting van ons werkelijk niveau wordt voorkomen. En als daar bezit bij komt, zoals in uw maatschappij - dat is dan een deel van uw territorium, van uw eigen levensruimte a.h.w. - dan moogt u zich daartegen verdedigen.

Het vreemde vind ik, dat juist de mensen, die zoveel vooroordelen hebben op vele ideële gebieden, op dit terrein schijnbaar ruimdenkend zijn. Als ik het goed heb - en dit is bij u vastgelegd - dan heeft men kort geleden aan iemand, die ruim 1½ ton had gestolen, duizend gulden gegeven om een handeltje te beginnen. Kijk, dat vind ik nu kolder! Dat heeft niets meer met verdraagzaamheid te maken, dat heeft niets met mensenliefde te maken, dat is gewoon stomiteit.

Als ik iemand zie die in nood zit, dan kan ik tegen mijzelf zeggen: Ik voel me verplicht hem te helpen. Dat is mijn persoonlijke zaak. Maar niemand heeft het recht te zeggen: Nu móét je die ander helpen. Niemand kan me daartoe dwingen. Herinnert u zich dit maar eens, als het zoveelste giro-nummer door de radio of op de t.v. wordt vermeld! Niemand kan u dwingen. U moet het zelf uitmaken. U moet zelf doen wat u goed acht.

Verdraagzaamheid is dus, als u het goed bekijkt, eigenlijk een beginsel van vrijheid. Vrijheid voor jezelf en voor de ander. Het is daarnaast een levenshouding, die het je mogelijk maakt anderen te benaderen. Als een ander op zijn manier wil leven en sterven, dan behoef je het niet met hem eens te zijn. Maar omdat je dit niet afwijst zonder meer en zegt: Voor jou kan het goed zijn, ben je misschien toch bereid na te gaan hoe de ander het ziet. En dat is erg belangrijk.

Er wordt in uw wereld enorm veel gesproken over communicatie. U ziet de Kabinetsformatie, die uitblinkt door gebrek daaraan. Waarom? Omdat men niet bereid is na te gaan hoe een ander het ziet. Omdat men een eigen standpunt of eigen belangrijkheid wil verdedigen, ongeacht de vraag of dat nu redelijk is of niet, of dat wel of niet belangrijk is. Men moet zover komen dat de oude kuise jongejuifvrouw van 81 jaar de sexueel vrij levende en hasj etende jongeman van 21 jaar kan begrijpen zonder een oordeel uit te spreken; dat zij haar eigen wijze van leven kan aanvaarden en ook de ander niet zegt: Dat mens deugt niet. Dat is dom. De ander zegt gewoon: Heer eens, zij leeft op haar manier, laat haar zo leven.

Eén van de moeilijkste punten in de verdraagzaamheid is altijd de vraag: Wanneer mag ik nu iets doen?

Wel, Jezus heeft daarvan een heel mooi voorbeeld gegeven aan Petrus (toen heette hij nog Simon). Hij kreeg toen ook te horen dat je verdraagzaam moest zijn, dat je naastenliefde moest hebben. Petrus zei: "Ja, maar Heer, als ze mij nu slaan." Jezus zei: "Als zij je op de linkerwang slaan, keer hen dan de rechter toe." Petrus trok toen de conclusie: Dus twee keer hebben zij het recht, maar als ze een derde poging wagen, geef ik hun een dreun. Dat vind ik nu verdraagzaamheid.

Wanneer een ander je onrecht aandoet, begin niet onmiddellijk agressief te worden. Kijk eerst eens, of dat nu werkelijk zo bedoeld is. En als je

niet zeker bent, wacht dan tot het een tweede keer gebeurt, maar sla dan terug en hard. Je moet jezelf kunnen verdedigen.

Een punt, dat misschien ook erg belangrijk is: De wereld is gebaseerd op harmonie. De verdraagzaamheid helpt harmonieën mogelijk maken. Zij is misschien niet het "Ultima Thule", het grootste dat er bestaat, maar het is een begin, want verdraagzaamheid helpt je om te begrijpen. Waar begrip is, kan harmonie ontstaan, want daar is ontvankelijkheid mogelijk. En waar wederkerig ontvankelijkheid ontstaat, daar komt men al snel tot een zodanig begrip, dat kan worden gesproken van liefde. Naastenliefde is een term, die slechts mogelijk is, indien ze gebaseerd is op een concreet en wederkerig begrip, op een communicatie of een harmonie. De verdraagzaamheid moet dat waarmaken. Dat dat niet altijd erg gemakkelijk is, kunnen degenen die de annalen van onze Orde kennen misschien bevestigen.

Wij moeten op een gegeven ogenblik in een oorlog iets doen, maar -- en dat is belangrijk -- we mogen niet zonder meer zeggen: Dat is niet juist; kappen ermee. Maar we kunnen wel zeggen: Hier dreigt een heel groot onrecht te geschieden. Wat kunnen we daaraan doen? En dan werken we bij de O.D.V. uit de aard der zaak met geestelijke middelen. Dat wil zeggen, dat op een gegeven ogenblik een dorp praktisch wordt uitgemoord en dat we niet mogen ingrijpen door degenen die dat zouden willen doen te doden. Dat zou nutteloos zijn. Het enige, dat we kunnen doen is: degenen die overgaan onmiddellijk op te vangen en te zorgen dat ze zo snel mogelijk bewust worden. En bovendien ook nog te zorgen dat hetgeen er is gebeurd heel vast in het bewustzijn van de daders wordt gegrift.

U zult zeggen: Is dat verdraagzaam? Ja. Want wij zeggen niet wat die mensen met dat schuldgevoel moeten doen. Die schuld is er; die moeten ze beseffen. En wat de anderen betreft: we kunnen hen niet redden om de doodeenvoudige reden dat ze in een situatie verkeren, waaraan ook zij -- al is het niet bewust -- hebben meegewerkt. Maar we kunnen hen wel helpen om alle gevolgen daarvan zo snel mogelijk te overwinnen.

U zult zeggen: Maar doen jullie nog wel eens iets anders? Ja, dat doen we ook wel. Wij kunnen natuurlijk niet voorkomen dat de mensen anderen met hun denkbeelden op een dwaze manier proberen te dwingen. Maar we kunnen er soms wel voor zorgen, dat ze meer zeggen dan zij kunnen verantwoorden; dat ze dus de waarheid zeggen in plaats van wat ze hopen dat anderen zullen geloven. Dit is ons meermalen gelukt bij belangrijke en minder belangrijke figuren en dat heeft, geloof ik, wel grote invloed gehad op allerlei ontwikkelingen. Hier is wederom geen sprake van een ingrijpen in die zin, dat wij een ander iets opdringen wat bij ons bestaat. Het enige dat wij doen is: te zorgen dat er uit komt wat er in zit. En dat valt soms erg tegen.

Wij hebben dat eens gedaan bij een predikant. Het heeft niet erg veel uitgehaald, omdat de gelovigen hem toch zijn blijven volgen. De man heeft zich een keer versproken door in plaats van "bemінде gelovigen" te zeggen "bemінде stommelingen". En dat is ook begrijpelijk, want die man collecteerde met plastic emmertjes en dat leverde veel op. Die verspreking was niet alleen Freudiaans, maar ook veelzeggend, vind ik.

De Orde probeert op die manier de mens te helpen; maar als ze niet willen, dan hoeven ze niet. Als u in een wereld van zelfbedrog wilt leven, dan is dat uw recht. We zullen proberen het u mogelijk te maken in te zien waar het zelfbedrog zit. Maar als we dat al een paar keer hebben gedaan en u wilt toch op gelijke wijze verder gaan, dan is dat uw zaak.

Eén van de meest schokkende voorbeelden voor sommige mensen is wel de kwestie van zelfmoord. Dat hebben we ook al een paar keer gehad. Kijk eens, als iemand zelfmoord wil plegen: de eerste keer kan hij zich

vergissen; dan halen we hem terug. De tweede keer zal hij het misschien doen uit hardnekkigheid; we halen hem terug. Als hij tijd heeft gehad om af te koelen en hij doet het voor een derde keer, dan moet hij het maar doen. Want dan hebben wij niet het recht een ander zijn keuze van sterven te ontnemen. Dat dit goed lukt, kan u trouwens op de wereld dagelijks goed zien.

Lief zijn voor elkaar is dwaas. Lief zijn voor elkaar is komedie. Judas kuste zijn meester ook; en wel op het ogenblik dat hij hem verraadde aan zijn vijand. Hij was ook lief. Aan lief zijn hebben we niets. We hebben iets aan begrip voor de ander en dan ook een zekere eerlijkheid. O, uw eerlijkheid behoeft de spuigaten niet uit te lopen. Helemaal niet. Als u op straat iemand ziet en u denkt "wat is die lelijk", dan behoeft u er heus niet naar toe te gaan om te zeggen: Wat ben je lelijk. Maar aan de andere kant: als zo iemand naar u toekomt en zegt: "Ben ik niet mooi?" dan zou ik u toch niet de raad geven om "ja" te zeggen. Ik zou zeggen: Misschien vindt u uzelf mooi, maar mijn smaak ligt anders. Dan heeft u een zeer verdraagzaam, maar desalniettemin juist antwoord gegeven. Diplomatiek misschien. Maar wie verdraagzaam wil zijn, moet vaak een diplomaat zijn. Want er zijn heel veel mensen, die zich stoten aan allerlei zaken zonder dat het eigenlijk nodig is. Ik vind dat zelfs wonderlijk.

Kort geleden nog zagen we een priester zich stoten aan de advertenties in het raam van een sexshop. Ik begrijp niet waarom de man is blijven stilstaan om ze te lezen, want hij heeft daardoor zichzelf gestoten. Dat heeft niemand anders gedaan. Dat hij daarna met een keisteen probeerde de zedelijkheid te verdedigen leek mij nog stommer, want daarmee tastte hij de rechten van een ander aan zonder ook maar iets goed te maken of iets duidelijk te maken behalve dit ene: ik weet er geen raad mee.

Laten we nu proberen een paar regels te stellen, anders blijft het bij zo'n niets verplichtend praatje.

Verdraagzaamheid is het erkennen van het recht zichzelf te zijn voor jezelf en voor anderen.

Verdraagzaamheid eist, dat je niet tegen de wil van anderen in hun leven ingrijpt op een wijze, die zij niet willen aanvaarden.

Verdraagzaamheid impliceert wel degelijk het recht om jezelf te verdedigen tegen een concrete aantasting van je levensmogelijkheden en je vrijheid van denken.

Verdraagzaamheid kan nimmer reglementair worden beleefd. Zij is gebaseerd op de grote veelzijdigheid in de schepping en gaat uit van de erkenning van gelijke waarden van alle facetten van het Goddelijke in het totaal.

De Orde der Verdraagzamen tracht dan ook niet zonder meer en te allen tijde verdraagzaam te zijn. Zij probeert wel te begrijpen.

De Orde probeert een mens niet te benaderen vanuit een gevoel van geestelijke superioriteit, maar vanuit een gevoel van medemenselijkheid, een basis van gelijkheid voor zover die te bereiken is.

De Orde der Verdraagzamen gelooft in een noodzaak om de geloven samen te voegen. Niet zodanig, dat een ieder zijn eigen geloof behoeft te verliezen, maar wel dat men erkent hoeveel elk geloof gemeen heeft met een ander.

De Orde der Verdraagzamen streeft ernaar de mens bewust te maken van de vele verschillende benaderingen, die mogelijk zijn ten aanzien van één en hetzelfde onderwerp. Zij probeert duidelijk te maken hoezeer denkbeelden voor jezelf belangrijk zijn, maar hoe zij gelijktijdig je niet gerechtigd maken tot enigerlei machtsuitoefening of dwang in de wereld buiten je.

Met deze regels heb ik misschien wel iets gezegd. Maar ik ben er nog niet.

Wij menen, dat zonder verdraagzaamheid er geen ware naastenliefde mogelijk is. Wij zijn ervan overtuigd dat een ieder, die uit zogenaamde naastenliefde een ander belemmert op zijn eigen wijze te leven, te denken en zich te ontwikkelen, in wezen de ander onrecht aandoet en zichzelf een macht en waarde aanmeet, die hij niet terecht bezit.

Wij menen, dat verdraagzaamheid bij u niet alleen in negatieve zin mag bestaan; dus in het terzijde stellen van eventuele geschillen. Wij menen, dat verdraagzaamheid ook een positieve zijde heeft, die wel degelijk naar voren moet worden gebracht, t.w.: het voortdurend zoeken naar begrip voor anderen, een voortdurend bereid zijn hulp te geven aan anderen en een voortdurend antwoorden op datgene wat de wereld of anderen vragen. Wij menen, dat je jezelf daarbij niet hoeft op te offeren - hoe aanbevelenswaard dit soms ook kan zijn - maar dat je toch wel degelijk rekening moet houden met de rechten van anderen.

De Orde meent, dat stoffelijk gezien er veel dwazen en weinig wijzen zijn. Zij meent echter, dat dwazen en wijzen op aarden gelijkelijk in de geest zullen komen en daar hun werkelijk wezen en waarde zullen hernemen, zodat het niet juist is een onderscheid te maken tussen wijs en dwaas op de wereld. Hoogstens kunnen wij de neiging van de wijzen en de dwazen om anderen aan te passen aan hun eigen voorstelling afwijzen en bestrijden.

Wij menen, dat het dwaas is om bestaande verschillen - hetzij van geboorte, hetzij van huidskleur, hetzij van geloof of desnoods van sexe - te ontkennen en weg te praten. Wij menen, dat juist de erkenning van de vele facetten, die in de schepping mogelijk zijn (ook binnen de mensheid) een aanvaarding van gelijkwaardigheid tot stand kan brengen, waarbij de verschillen een aanduiding zijn van diverse mogelijkheden, waardoor men elkaar kan aanvullen en niet komt tot de poging om alles te nivelleren tot de laagst gemene deler.

De Orde is ervan overtuigd, dat de bewustwording van de mens kan worden bevorderd zowel door geestelijke lessen als door stoffelijke voorlichting. Zij meent, dat het haar plicht is om haar zienswijze aan de mensen voor te leggen, ze inspiratief aan de mens te zenden en hem bij te staan in alle bestrevingen, die harmonisch zijn met datgene wat er in de Orde leeft.

Wij stellen daarbij uitdrukkelijk, dat niemand van ons ooit het recht zal hebben een aanvaarding van stellingen, van een lering, van een denkwijze of zelfs van kracht die je wilt geven, te eisen. Wij hebben geen recht een antwoord te eisen voor onze gaven. Wij geven, omdat wij zelf zo zijn. Misschien is ook dat voor u wel duidelijk genoeg.

Nu moet u niet denken, dat de Orde bestaat uit een verzameling hooggeestelijke droogstoppels. De Orde meent ook dat alleen de mens, die in staat is zichzelf te zien en om zichzelf te lachen, de wereld te zien en om die wereld te lachen, daardoor inzicht, blijmoedigheid en de gerichtheid kan verwerven, waardoor hij verdraagzaam maar realistisch voor zichzelf de juiste weg kan kiezen en gelijktijdig anderen kan bijstaan, indien hij dit wenst.

Dit is dan wel het grootste gedeelte van mijn inleiding.

Wij hebben in de loop der tijden heel veel dingen gedaan. De Orde heeft zich langzaam maar zeker zodanig aangesloten bij de Witte Broederschap, dat ze zich meer en meer als een afdeling ervan is gaan bewegen. Wij hebben dat - het is wat jaren geleden - dan ook inderdaad gedaan. Wij hebben dat officieel gedaan en te kennen gegeven. Dat wil niet zeggen, dat wij het altijd eens zijn met de werkwijze of de besluiten van de Witte Broederschap. Indien wij het daarmee niet eens zijn, verlenen wij daaraan ook geen medewerking. Indien wij menen, dat daardoor onrecht zal worden gedaan, zullen we trachten een evenwicht te creëren, zodat dat onrecht niet plaatsvindt. Maar aan de andere kant menen wij, dat het onmogelijk is om de mens te sparen voor al wat hij zelf verwerpelijk of onjuist vindt.

Zolang er mensen op deze wereld zijn, is er strijd, oorlog, geweest. Het lijkt ons daarom dwaas te beweren dat je alleen met het bestrijden van oorlog de mensheid kunt dienen. Het is deel van het menselijke leven. De mens kan alleen zelf ontgroeien aan deze neiging tot agressie, hetzij georganiseerd, hetzij particulier. Je kunt hem niet dwingen die dingen terzijde te stellen.

Wij weten dat rampen voor de mens erg pijnlijk kunnen zijn. Maar zolang er een mensheid bestaat, zijn er rampen geweest en hebben ze in de ontwikkeling van de mensheid een rol gespeeld. Wij geloven, dat je alles moet doen om de gevolgen van een ramp zoveel mogelijk draaglijk te maken voor degenen die overgaan en dat je daarnaast moet proberen om voor zover het gaat ook degenen die in de wereld achter blijven enigszins te helpen. Maar we menen, dat het niet noodzakelijk is voor de Witte Broederschap of voor de Orde om dergelijke rampen te voorkomen, zelfs indien we dit zouden kunnen doen.

Ik meen, dat het reëler is te zeggen: De mensen hebben bepaalde belevingen en ervaringen nodig. Laten we dan als die rampen optreden - mits ze en dat moet uitdrukkelijk erbij worden gezegd, niet tot stand worden gebracht door de Witte Broederschap of de Orde - hun weg gaan. Ze zijn voor de mensen noodzakelijk.

Als een bepaalde hoeveelheid agressie wordt gekanaliseerd (b.v. in een oorlog of in stakingsgolven e.d.), dan is dat een manier waarop die agressie tot ontlading komt. Hier kun je proberen in te grijpen, maar je kunt dat alleen doen, indien die denkbeelden ook in de mensen aanwezig zijn. Je kunt, als er een keuzemogelijkheid is, misschien de mens beïnvloeden in de richting van een bepaalde keuze, maar alleen indien die keuze in hem zelf reeds open lag. Je kunt hem niet veranderen.

Het is, geloof ik wel hierom dat de O.D.V. heeft meegewerkt aan bepaalde projecten van de Witte Broederschap, die op aarde wel eens als vreemd of verwerpelijk worden beschouwd en die sommige mensen er zelfs toe bewegen te zeggen: Dat kan de Witte Broederschap niet zijn. De mensen zijn vaak - juist wat hun geloof betreft - idealistisch, maar irreëel.

Je kunt de mensheid niet veranderen. Een verandering van de mensheid is een groeiproces. Je kunt de geest niet veranderen. Je kunt de geest alleen helpen om zichzelf te aanvaarden en daarnaast het Licht dat rond die geest is. Daarmee moet je volstaan.

Belangrijk is niet dat je veranderingen tot stand brengt. Het is wel belangrijk, dat je helpt om te veranderen waar dat mogelijk is. Het is bovendien belangrijk, dat je begrijpt. Indien wij de mensheid niet zouden begrijpen, dan zouden we misschien kunnen streven naar bepaalde vormen van vrede en rust, die voor de mens absoluut schadelijk zouden zijn. Wat dat betreft heeft onze Orde vaak adviezen uitgebracht in de Raad van de Witte Broederschap, waarmee wel degelijk rekening is gehouden; die soms zelfs beslissend waren. Want je moet de mens begrijpen. Weten wat er in hem leeft, hoe hij denkt, hoe hij voelt, wat zijn dromen zijn, wat zinloze idealen zijn en wat een zinvol streven is. Begrip is belangrijk. Dan mag ik misschien - al klinkt het wat verwaten, maar het is niet zo bedoeld - nog wel dit zeggen:

De Orde bestaat uit een zeer groot aantal entiteiten en daaronder zijn er velen, die in een zeer hoge sfeer vertoeven. De Orde kan worden gezien als een doorsnede door de sferen, waarin het hoogste Licht voortdurend is vertegenwoordigd en dat via bepaalde voormannen van deze groep aan alle leden wordt doorgegeven. Wij zijn niet een bepaalde sfeer. Wij zijn een aantal wezen, die harmonisch zijn. Wij menen op onze wijze Gods werk te volbrengen. We zijn ervan overtuigd, dat de lichtende Krachten, die we zo vaak proberen te gebruiken, ons alleen ter beschikking staan, indien we beantwoorden aan de wetten van het kosmisch Wezen, dat alles heeft geschapen. En het is met deze overtuiging, dat we werken zoals we doen. Het is krachtens deze overtuiging, dat wij proberen u duidelijk te maken wat verdraagzaamheid is.

Indien mijn betoog niet voldoende duidelijk is, dan is het aan u om zo dadelijk te vertellen wat u nog wilt weten. Indien u meent dat bepaalde dingen, die wij stellen of doen niet aanvaardbaar of niet reëel zijn, zegt u het rustig. Maar wel graag met vermelding van redenen. Zegt u niet: Ik vind het ongeloofwaardig dat de Witte Broederschap aan iets meewerkt dat gewelddadig is. Zeg, waarom u het ongeloofwaardig vindt. Dan kan ik u antwoord geven. En als u meent dat de wereld slecht is, dan kan daar alleen op antwoorden: Datgene, wat u in de wereld ziet wat werkelijk slecht is, is een weerkaatsing van iets wat in uzelf leeft, want anders zoudt u het niet zo beseffen.

-:-

D I S C U S S I E.

- x Het woord "dwaas" heeft iets in zich van opzettelijk stom zijn. Bestaat dat eigenlijk wel? Is het niet beter te spreken van wijzen en onwetenden in plaats van wijzen en dwazen?
- Ik geloof, dat dat onjuist is, want het typerende voor de mens en voor een groot gedeelte van het menselijk gedrag is juist dat men dingen niet doet, terwijl men weet dat men ze wel moet doen en omgekeerd. Laten we een paar eenvoudige voorbeelden geven om dat duidelijk te maken. We hebben tegenwoordig overal een enorme ellende met het milieu. Nu zijn er mensen, die zeggen: Wij moeten iets daaraan doen in een tempo dat aanvaardbaar is en dat gelijktijdig volgens onze berekeningen de zaak weer in orde kan brengen. Dat zijn de wijzen. Dan zijn er ook nog velen, die zeggen: Het moet meteen gebeuren. En dan zijn er weer anderen, die zeggen: We moeten denken aan onze commerciële belangen. Dat zijn de dwazen. Ze beschikken over dezelfde feiten, maar hun reactie is niet reëel. Ik geloof, dat je zo de wereld wel degelijk moogt verdelen in wijzen en dwazen.
- x Maar is dat niet een gebrek aan inzicht, dat die dwazen hebben?
- Dat zit in dwaasheid over het algemeen besloten. Niet altijd, maar doorgaans wel. Het is over het algemeen wel zo, dat een dwaas dingen doet, omdat hij niet wil beseffen wat de werkelijke betekenis ervan is. Maar aangezien hij over dezelfde feiten beschikt als de wijze, is het duidelijk dat hij ook anders had kunnen handelen en mag hij dientengevolge als dwaas worden aangesproken.
- x Ik kan het daar niet mee eens zijn, omdat iedereen voor zichzelf - egoïstisch gerekend - toch het beste wil, als je objectief bent.
- Als je objectief bent - dat zegt u heel goed - is voor jou het beste wat voor iedereen het beste is. Maar aangezien de meeste mensen denken,

dat voor hen het beste is dat ieder doet wat voor hen het beste is, hebben we daar juist met dwaasheid te maken. Ik geloof, dat u met uw verzet in feite alleen maar vecht over een woord, niet over de inhoud. Want uit uw formulering wordt toch wel duidelijk, dat u zelf voldoende inzicht heeft om te zien dat wijsheid is gebaseerd op het geheel en dat dwaasheid altijd bestaat uit een verwerpen van het geheel of een deel van het geheel.

x Wat denkt u van hamsteren aan het begin van een oorlog?

- Ik heb niet in deze positie verkeerd. Het is voor mij dus heel moeilijk om daarover een oordeel te geven. Ik geloof dat het wel wijs is, mits je dan het gehamsterde, als de nood aan de man komt, wilt delen met degenen die helemaal nirts hebben. Indien dat niet gebeurt, acht ik het juist een dwaasheid; dan schep je een noodtoestand.

x Vorige week vrijdag werd hier iets gezegd over "een persoonlijkheid die zijn "ik" kwijt was". Zonder "ik" is het waarschijnlijk gemakkelijker verdraagzaam te zijn en misschien kun je dan niet eens anders. Ziet u hier ook een verband en vindt u dat "ik"-loosheid iets om naartoe te streven?

- Ik geloof niet dat dat juist is gezegd. Iemand kan zijn begrenzing kwijt zijn, waardoor hij het ego niet meer als staande tegenover de wereld ervaart. Vermoedelijk zal zo iets wel zijn gezegd. Dat is de enige manier, waarop ik het begrip "ik"-loosheid in termen van mijn kennis en besef zou kunnen vertalen. Dan is het heel duidelijk, dat zo iemand niet meer verdraagzaam behoeft te zijn, omdat hij deel is van alle dingen. Je kunt ook niet zeggen, dat zo iemand het gemakkelijker heeft. Je kunt alleen zeggen, dat zo iemand geheel anders is en totaal anders leeft, omdat hij harmonie kent met alle dingen. Verdraagzaamheid is echter juist gebaseerd op het feit, dat we onszelf als verschillend van anderen ervaren en dat we niet trachten deze verschillen tot nil te reduceren, maar dat we het recht om verschillend te zijn bij anderen erkennen.

x Ik wilde graag dat u over dat "ik"-loosheid wat meer vertelde.

- "Ik"-loosheid, zoals u het noemt, is niets anders dan: ik ben een centrum van bewustzijn, maar in dit bewustzijn ben ik met al het zijnde verbonden. Daarom ervaar ik mijzelf niet meer als iets wat tegenover al het andere staat, maar als een bewustzijn dat deel heeft aan al het andere. Daardoor identificeer ik mij met het geheel voor zover mijn besef daarop is gericht. Hier kan ik dus alle dingen erkennen. Als ik dus met een boom contact heb, dan ben ik die boom en ben ik niet meer een mens, die een boom bekijkt. Misschien is het zo duidelijk genoeg.

x Is dat menselijk bereikbaar?

- Dit is niet menselijk bereikbaar. Het is alleen dan volledig bereikbaar, indien je de allerhoogste sferen hebt bereikt en daarin komt tot de verlooening van de begrenzingen, die je normalerwijze als "ik" pleegt te beschouwen, maar die in wezen niets anders zijn dan de grens, die je trekt tussen wat je "ik" noemt en de rest van de kosmos waarvan je deel bent.

x Als het inderdaad waar is, dat hetgeen je veroordeelt een weerkaatsing is van je eigen innerlijk, hoe kun je dan ooit begrip opbrengen voor het slechte in een ander zonder zelf slecht te zijn of te worden?

- Ik geloof, dat u het verkeerd zegt. Als u iets bij een ander slecht noemt, berust dit op iets wat u innerlijk zelf vreest en daarom als slecht verwerpt. Ik denk, dat u verkeerd heeft geformuleerd. Ik zou daaraan willen toevoegen: Indien men geen besef heeft - van welke aard dan ook - van de waarde of betekenis van dingen, dan zal men deze niet beoordelen of veroordelen. Men zal ze eenvoudig constateren. Eerst wanneer het "ik" voor zichzelf en in zichzelf een beeld heeft gemaakt van de betekenis van die voorstelling voor dat "ik", is het mogelijk dat men komt tot een beoordeling. Vreest men het, dan noemt men het slecht. Aanvaardt men het, dan noemt men het goed.

x Maar voor begrip is toch geen beoordeling noodzakelijk?

- Ik geloof, dat begrip het innemen van een houding impliceert.

Als je iets beseft, dan stel je een relatie tussen het erkende en jezelf.

De wijze waarop je deze relatie formuleert is verder van minder belang. Zodra een relatie echter wordt beseft, wordt ze ook beoordeeld, omdat ze in verband met het eigen "ik" wordt gezien en niet in verband met een totaliteit, die men niet kan beseffen.

x In het zo juist verschenen weekblad Times stond een foto waarop 3 gedrochten van mensen te zien waren. Het waren ex-gevangenen uit de z.g. "tijgerkooien" van Zuid-Vietnam. Ze kunnen zich niet meer uit hun verwrongen houding oprichten. Er werd bij verteld, dat het niet juist is hen nog mensen te noemen, vormen was een beter woord, potsierlijke afbeeldingen van verminkt vlees en verwrongen ledematen. Een van hen had gezegd dat hij in het bijzijn van zijn kinderen werd gemarteld en al zijn vingers gebroken werden en dat zijn vrouw dezelfde behandeling had ondergaan. "Maar," zei hij, "ik heb niet bekend". Is hier nog ruimte voor verdraagzaamheid of alleen nog maar voor walging?

x Indien het een kwestie is van: wie heeft het gedaan, dan kun je zeggen: Dit is verwerpelijk. Kunnen we daaraan iets doen, dan moeten we dit voorkomen. Het is nl. een aantasting van wat wij persoonlijk als menswaardig zien. Wij kunnen ons dus niet schuldig maken aan het dulden van niet-menswaardige toestanden, omdat we hierdoor ons eigen gevoel van mens-zijn schaden.

Maar u heeft daarbij in het citaat nog andere dingen gezegd: gedrochten, die niet meer menselijk zijn. Ik geloof, dat het mensen zijn. Punt 1. Punt 2: Als mensen elkaar dit aandoen, zo moeten we ons eens afvragen hoe men daartoe is gekomen. En dan moet men ook nagaan wat de situatie is, waaronder dergelijke dingen gebeuren. We komen dan heel vaak tot een verbluffende ontdekking; namelijk, dat deze dingen niet gebeurd zijn uit een bewuste wreedheid, maar dat ze zo normaal zijn geworden, dat men daarover niet verder heeft nagedacht.

Als ik u dan nog erop mag wijzen, dat het martelen van gevangenen om bekentenissen te verkrijgen in alle landen der wereld in meer of mindere mate wordt aanvaard, zelfs in uw politiebureau's wordt wel eens geranseld, dan is hier sprake van een mentaliteit, die wij moeten bestrijden. Dan moeten wij ons niet met walging daarvan afkeren. We moeten trachten te begrijpen waarom het gebeurt, want dan eerst zullen wij zowel degenen die de daden stellen als de slachtoffers daarvan op een juistere wijze kunnen benaderen en op deze manier een beter begrip tussen alle partijen tot stand kunnen brengen. Te spreken over de noodzaak om dit onrecht te wreken betekent alleen maar dat je een nieuw onrecht voegt bij het oude.

Ik wil u in dit verband aan iets herinneren. Het is wel vreemd, dat onder de rechters, die geoordeeld hebben over de gevangenen in Duitsland - de hoge gevangenen wel te verstaan - en hun oorlogsmisdaden, er minstens twee personen waren, die zich zelf aan oorlogsmisdaden en massamoord hadden schuldig gemaakt. Dit in het belang van hun natie en van wat zij noemden de vrijheid van de mensheid, de bevrijding van de wereld. Ik geloof, dat je dergelijke dingen ook moet begrijpen. Want het is wel heel vreemd, dat een Russisch generaal, die vijf dorpen eenvoudig heeft laten uitmoorden omdat een van zijn soldaten op een landmijn had getrapt, toch ook een oorlogsmisdadiger is volgens de normen, die hij anderen heeft aangelegd. Maar hij was de winnende partij, dientengevolge was hij een bevrijder!

Als u deze dingen gaat beseffen, dan begrijpt u dat men niet moet overgaan tot veroordelen of wreken van iets, maar men moet komen tot begrip. Want alleen door begrip kan men misschien voorkomen dat deze dingen verder gebeuren. Uit een gevoel van: ik moet nu eenmaal wat doen en dus doe ik dat maar. Als u begrip heeft voor uw medemensen, als u verdraagzaam kunt zijn ook ten aanzien van hen die zich uw tegenstanders noemen, dan geloof ik dat u pas tot een reëel leven komt in de zin van het christendom, in de zin van harmonie; dat u dan pas het ideaal van het boeddhisme benadert, kortom, dat u dan pas die levenshouding vindt, waardoor u werkelijk de wereld verbetert en niet de wereld aan u en uw oordeel onderwerpt.

- x Bedoelt u dat je die dingen kunt ondergaan als gevolg van je karma?
- Ik heb dat niet gesteld. Het is mogelijk, dat hier karmische werkingen bij te pas komen, maar we kunnen niet zeggen, dat dit zonder meer de enige verklaring is. Maar de verklaring voor b.v. de "tjiggerkooien" kunnen we vinden in de manier waarop de Fransen indertijd in datzelfde gebied hun politieke tegenstanders probeerden klein te krijgen. Dan wil ik ook nog wijzen op hetgeen er tijdens de Japanse bezetting in die buurten is gebeurd. De waarden, die men daar kent, liggen totaal anders dan bij u. En pas indien u dit gaat begrijpen (dat waarden en waarderingen heel anders zijn dan bij u), kunt u misschien een dergelijk verschijnsel benaderen. En dan zult u niet zeggen: dat is karmisch. Dan zult u zeggen: Dit is in wezen een heel andere wereld dan waarin ik leef; waarin andere maatstaven gelden; waarin een mensenleven anders wordt gewaardeerd; waarin ellende en leed een heel andere betekenis hebben dan bij ons. Indien u dat begrijpt, komt u zowel tot een juistere definitie van uw eigen maatschappij als tot een juist begrip voor wat er niet alleen in Vietnam, maar in de wereld aan vreemde en onmenselijke zaken gebeurt.
- x Als ik deze artikelen lees of die dingen op de t.v. zie, dan kan ik me niet distantiëren van een naar gevoel van binnen, ondanks dat ik probeer begrip op te brengen. Dat gevoel van ellende blijft daar toch van binnen.
- Hoe wilt u dat dan compenseren? U kunt het niet compenseren door de bedrivers in eenzelfde toestand te brengen. U kunt hoogstens stil de hoop koesteren dat ze zichzelf in een dergelijke toestand brengen. Maar ik geloof, dat de kern van de zaak is en blijft, dat u deze dingen beoordeelt vanuit uw standpunt; dat u de sociale, de politieke verhoudingen, kortom, al wat u maar kunt bedenken beziet vanuit het standpunt van uw eigen maatschappij. U wilt uw eigen visie zonder meer aan een ander opleggen. En hier is iets dat er zodanig strijdig mee is, dat het voor u haast onvoorstelbaar is. De confrontatie daarmee op zichzelf, ook zonder de wreedheden - want er zijn ook andere dingen waarbij u datzelfde leedgevoel kunt krijgen - brengt u dan tot: wat moet ik nog zeggen? Wat kan ik hier nog doen? Dit gevoel van machteloosheid kunt u voor een groot gedeelte verliezen, indien u probeert te begrijpen. En dat begrip zal zeker gelden voor landen, die zo ver weg zijn, met een heel andere mentaliteit. Denk eens aan een volk, dat bijna 50 jaar in oorlog is! Indien u zich dat gaat realiseren, dan zegt u: Ja, daar kan ik eigenlijk niet over oordelen. Dan is het misschien verstandiger om eerst begrip te zoeken voor de dingen in uw eigen omgeving, want daarvoor heeft u een beter begripsvermogen en een betere maatstaf.
- Maar als u dan de verschillende gedragsnormen in uw eigen omgeving beter begrijpt, dan ontstaat er vanzelf ook een juist begrip voor verschijnselen, die op dit ogenblik alleen maar een gevoel van machteloosheid geven, zonder dat u er iets mee kunt doen, hetzij ten goede hetzij ten kwade.
- x Gelijke dingen hebben hier in de omgeving ook plaatsgevonden.
- Inderdaad, die hebben hier in de omgeving ook plaatsgevonden. Nederlandse bewakers hebben ook de tjiggergangen bij Amersfoort bewaakt. En laten we niet vergeten dat Nederlandse verzetsstrijders op soortgelijke wijze hun vijanden (SS, Landwachters e.d.) hebben mishandeld. Als wij ons deze dingen realiseren, dan begrijpen we dat het een fout is, die we niet moeten zoeken in een bepaald land alleen, maar die we moeten zoeken in een totaal verkeerde mentaliteit, waardoor men onrecht tracht te wreken door onrecht te doen. Integendeel, zet tegenover onrecht recht. Niet een zacht recht dat vergeeft zonder meer, maar een recht dat eenvoudig stelt: hier is een boete onvermijdelijk. Maar dat betekent niet, dat je daardoor minder mens bent.
- Ik vind b.v. uw strafrecht, u permitteert, halfzacht. Aan de ene kant probeert men in feite de straffen - want dat is detentie toch - ongedaan te maken door die zo zacht en prettig mogelijk te maken, maar aan de andere

kant verwerpt men degene die zijn straf heeft uitgeboet, wanneer hij weer in de maatschappij terugkomt. Hiermee blijkt, dat de straf niet ligt in de bestraffing, maar in de relatie met de maatschappij daarna. Dat is absoluut onredelijk. Ik zou zeggen: straf de mensen hard; maar als men hen dan heeft gestraft, praat er niet meer over. Zeg dan niet: Jij bent de gevangene en ik de bewaarder. Zeg: Wij zijn allebei mensen; voor jou bestaat nu alleen deze levensconditie en houd je daaraan, maar dan ook tot het laatste toe. Ik meen, dat men dan op veel eenvoudiger manier verbetering in de mentaliteit van een volk tot stand zou kunnen brengen dan met alle zachtheid en alle psychiatrische adviezen daarbij.

x Hoewel niet opgenomen in het onderwerp, mag ik vragen onder welke naam werkte de O.D.V. 2000 jaar geleden? Waren de tegenwoordige leden in vorige incarnaties ook verbonden met de werkers van 2000 jaar geleden?

.. Sommigen van hen waarschijnlijk wel. Maar de O.D.V. is geen vereniging met een vast lidmaatschap. Het wordt bepaald door harmonie, waardoor een samenwerking mogelijk is. Als zodanig is over dit laatste weinig te zeggen. Indien u een naam wilt hebben waaronder we ons wel eens hebben gemanifesteerd, dan kan ik u er verschillende geven, maar ze zullen u niets zeggen, want de O.D.V. is een Nederlandse naam, terwijl we ons ook elders onder andere namen manifesteren. Wij hebben b.v. Keptreiren (?) geheten. Ergens anders noemden we ons Achilleos (de Kwetsbare) en zo kunnen we doorgaan. Ik denk niet, dat het voor u veel zin heeft om dat te weten, vooral omdat onze leden in haar verro verleden voornamelijk een inwijdingsbeweging zijn geweest. En haar poging om zich verder te uiten heeft gevoerd tot een sterk gebruik maken van allerlei methoden om gedachten over te brengen naar de mens - hoe dan ook - waarbij een naam over het algemeen weinig of geen rol heeft gespeeld; de denkbeelden wel.

Nu hebben we een naam nodig. Dit is op uw wereld een Orde of een Vereniging. Daarom gebruiken we de naam, die het wezen van onze vereniging in uw taal en ons huidige streven in uw land zo duidelijk mogelijk weergeeft. Vandaar de Orde der Verdraagzamen.

x Hoe worden de besluiten genomen bij de Witte Broederschap en de O.D.V.? Gaat dat pro rata?

.. Bij de Witte Broederschap bestaat er een overleg van hogeren. U kunt dat beschouwen als een gezamenlijk denken en niet als een argumenteren, zoals dat op aarde gebruikelijk is. Daaruit komen dan bepaalde beelden naar voren, bepaalde visies. Deze worden dan aan anderen overgedragen. Dezen besluiten, of ze daaraan wel of niet deel willen nemen. Maar aanvaardden ze het gezag van één van de denkers van de Raad, dan komt men er ook wel toe om dat besluit tot uitvoering te brengen. Dan krijgen we een soort overleggen van de middelen en mogelijkheden, wat ook weer een samendenken is op lager niveau.

In de Orde is het nog veel eenvoudiger. Daar wordt elke erkenning of mogelijke opdracht eenvoudig uitgestraald. Dat kan vanuit een laag niveau of vanuit een hoog niveau komen. Het wordt harmonisch doorgegeven aan het geheel en degenen in dat geheel, die het er mee eens zijn, reageren daarop. Degenen, die het er niet mee eens zijn, reageren niet.

x Valt de harmonie dan niet weg? Of blijft die altijd onder de leden bestaan?

.. Een moeilijke vraag. Indien we de stoffelijke leden even buiten beschouwing laten, wordt het al een stuk gemakkelijker. Ik zou dan willen antwoorden: Een zekere basis van harmonie blijft tussen alle delen van de Orde inderdaad wel voortdurend bestaan. Daarnaast kunnen secundaire harmonieën voorkomen; en op secundaire punten kan er zelfs een groot verschil optreden, dat echter niet tot een disharmonie voert, omdat het wezen van verdraagzaamheid het aanvaardt is van het bestaan van een verschil.

x Wat is en hoe werkt de Witte Broederschap? Is er nog een gradueel verschil met de O.D.V.?

.. Ik weet niet hoe ik dat moet zeggen. Hoe de Witte Broederschap werkt

is al heel vaak gezegd. De Witte Broederschap in haar geheel is een zeer grote en uit zeer vele delen en ook uit afzonderlijke groepen bestaande gemeenschap van geesten, die op aarde hebben geleefd plus enkele krachten, die deze aarde hebben helpen vormen. Dezen tezamen proberen een zo snel mogelijke ontwikkeling van de mens als topas van het ogenblik mogelijk te maken. Dit is dus de Witte Broederschap.

Als vraag: is er een gradueel verschil? Ik weet niet, of u een gradueel verschil kent tussen een directeur en een loopjongen? Als u dat een gradueel verschil noemt, dan bestaat er op die manier enigszins ook wel een gradueel verschil voor een groot gedeelte van de O.D.V. en de Witte Broederschap; en wij zijn zeker geen directeuren.

x Zijn er nog andere groepen dan de Witte Broederschap?

- Er bestaan verschillende groepen of orden, die in wezen wel in de Witte Broederschap zijn opgenomen. Ik kan ze u niet alle opsommen, want dan zou ik vele moeten noemen, die van gelijke aard zijn als de O.D.V. of zelfs kleiner en dus minder belangrijk. Een van de belangrijkste is wel de magische achtergrond, die in de Witte Broederschap een grote rol speelt: het Verborgene Priesterrijk. Er zijn er nog meer, maar ik meen dat ik hiermede een redelijk antwoord heb gegeven.

x Er is ook de Gele Broederschap.

- De Gele Broederschap bestaat wel, maar zij is a priori boeddhistisch van achtergrond. Ze heeft daarnaast ontzettend veel met natuurkrachten te maken. Haar hoogste leden werken met het Gouden Licht. Hun werk is erop gebaseerd dat men mensen op aarde helpt - ook degenen die niet volbewust zijn - die bruikbaar zijn en hen ertoe brengt geestelijke en occulte taken te volbrengen. Wij hebben persoonlijk enig bezwaar tegen die wijze van werken, omdat wij menen dat beheersing en besef noodzakelijk zijn, voordat je van iemand kunt vergen dat hij dingen doet, waarvoor hijzelf mede de verantwoordelijkheid draagt.

x Met al die verschillende geestelijke Orden hebben individualisten dan nog een kans in de geestenwereld?

- Mijn waarde vriend, een individualist heeft bij ons ontzettend veel kansen, veel meer dan bij u. Want hij gaat gewoon mee met de O.D.V. als hij het daarmee eens is en als hij geen zin meer heeft, dan gaat hij ergens anders heen. Wil hij op zijn eentje iets proberen, dan mag hij dat ook. En als hij iets goeds probeert, dan krijgt hij automatisch a.h.w. weer steun en hulp van anderen, onverschillig tot welke groep zij behoren. De individualist heeft in de geest veel meer kansen dan u, omdat in uw wereld alles vast georganiseerd is. Het gaat allemaal volgens vaste normen en regels. In onze wereld daarentegen is harmonie bepalend; dat wil zeggen, dat je dan iets gemeen hebt. Dat wat je gemeen hebt, moet dan zo belangrijk zijn, dat je daarom elkaar wilt helpen en dan zonder voorbehoud op dat punt. Bij u is het allemaal vol restricties en reglementjes. Als ze zeggen: Dit is de waarheid, dan komen ze nog met b.v. 27 artikelen sub a, sub b en de rest. Dat bestaat bij ons eenvoudig niet. Indien ik een waarheid erken en die waarheid leeft ook in anderen, dan leer ik uit die anderen wat die waarheid voor hen betekent. En als ik daaruit een conclusie trek en ik ga iets doen, dan kunnen zij het ermee eens zijn en mij helpen. Ze kunnen het er ook niet mee eens zijn, maar ze zullen mij niet belemmeren te doen wat ik wil.

x Dus de vrijheid speelt een grotere rol.

- Ik geloof, dat de vrijheid in ons bestaan essentiëler is; ook voor onszelf. In uw wereld is de vrijheid voor de mens alleen in zoverre essentieel dat ze daardoor iets verdedigt wat voor hem belangrijk is, maar gelijktijdig ontkent hij over het algemeen voor zichzelf bepaalde vrijheden en ontnemt die vrijheden aan anderen. En dit bestaat bij ons - althans in de lichte sferen - niet. Dus vrijheid is bij ons het bestaan. En dat kan ook niet anders, omdat bij ons je eigen inhoud bepalend is voor wat je leeft en voor de wereld die je kent. Je kunt dus jezelf waarmaken en je moet zelfs jezelf waarmaken. Je kunt je niet verschuilen en jezelf vervalsen. Doe je

dat, dan kom je in het duister terecht en heb je ook geen contacten meer; dan leef je niet echt, je zit a.h.w. in een angstdroom gevangen. Dus ik zou zeggen: In onze wereld is vrijheid een essentieel bestanddeel van het bestaan. Bij u zou het dat moeten zijn, terwijl in feite de onvrijheid bij u de regel is vanwaaruit u leeft, hetzij om te regeren, hetzij door geregeerd te worden.

x Ik dacht dat mensen soms erg kinderachtig kunnen zijn, zo niet kinderlijk en dat ze daardoor niet verdraagzaam kunnen zijn.

- Ik denk, dat dat niet zozeer aan een kinderachtigheid ligt. Kinderlijk, daar wil ik niet over praten. Een kind is boos, kan onrechtvaardig zijn, kan gemeen zijn, maar is dat per gebeurtenis. Als een kind verdriet heeft, dan is het meteen afgelopen. Is een kind boos, dan is dat ook zo weer over. Als de toestand, waaruit de woede voortkomt ophoudt, dan houdt ook de woede op. Ik geloof, dat je het eerder zo moet zeggen. De mens is niet kinderachtig, maar hij heeft de neiging al datgene te voeden wat hem op welke wijze dan ook het gevoel geeft van meerwaardigheid of de noodzaak tot gezagsuitdrukking tegenover anderen. De mens is verliefd op een meerwaardigheid. Als hij dat verliest, zal hij ongetwijfeld ook een betere wereld creëren.

x Voelt hij dan niet de waardigheid van de mens?

- De waardigheid van de mens is gelegen in het feit, dat hij niet alleen vanuit zichzelf de wereld beziet en beoordeelt, maar vanuit die wereld ook zichzelf waarneemt en beoordeelt. En indien hij in deze beoordeling een gelijke maatstaf hanteert, dan ontstaat er voor hem een eenheid en harmonie tussen "ik" en wereld. Hij zal daardoor ook anderen rond zich kunnen aanvaarden in hun denkbeelden, in het bestaan en zo tot een werkelijke harmonie komen, waarin geestelijke en innerlijke waarden even belangrijk zijn als de uiting van deze innerlijke waarden.

Conclusie.

In alles wat we gezegd hebben en u gevraagd heeft is eigenlijk de verdraagzaamheid er een beetje bij blijven bengelen. Het schijnt, dat het voor de mens erg moeilijk is te begrijpen wat verdraagzaamheid is. Misschien is het goed om dat nog een keer te zeggen en dan zo cru mogelijk.

Als iemand om een totempaal wil dansen en dat is voor hem zijn religieuze beleving, dan moet je hem rustig een plekje geven waar hij dat kan doen; en als je hem bezig ziet, mag je hem niet uitlachen. Het is voor hem ernstig. Je mag daarentegen van hem ook verwachten, dat hij jouw erediens niet aantast of belachelijk maakt. En dit is in het leven precies hetzelfde.

Of een mens nu het aantal vrouwen van Salomo voor zich wil opeisen (als hij ze krijgen kan) of dat hij eerder monogaan leeft, dat is zijn zaak. U moet zo leven, als u voelt dat het voor u goed is. Een ander heeft het recht om dat op zijn manier te proberen.

Erken altijd dat alle verschillen kunnen en daarom ook mogen bestaan. Zodra u zegt: Ik moet de duivel bestrijden en de engelen aanroepen, maakt u volgens mij al een fout. De duivel hoeft u niet te bestrijden. U hoeft alleen de aantasting van uw wezen door hetgeen u als duister erkent te bestrijden. Dat is uw taak; niet om te proberen een ander wezen - hoe machtig of hoe duister dan ook - in de modder te trappen.

Een engel hoeft u niet aan te roepen om uw werk te doen. U moet alleen proberen om in uzelf die aanvaarding, die harmonie op te brengen, waardoor de hogere krachten uit het licht eveneens met u harmonisch kunnen worden en zich ook voor u en rond u kunnen manifesteren.

U moet begrijpen, dat verdraagzaamheid in feite gebaseerd is op een reële wereldbeschouwing; niet op de een of andere dwaze en onvervulbare ideologie; niet op een systeem om de meerwaardigheid of minderwaardigheid

van iets te bewijzen.

Verdraagzaamheid is volkomen nuchter en logisch. Daar waar de mensen elkaar aanvaarden met hun verschillen, blijkt dat zij nog voldoende waarden gemeen hebben om elkaar te helpen en gezamenlijk iets te bereiken geestelijk zowel als stoffelijk. Daar waar mensen elkaar aanvallen om verschillen, die zij menen niet te mogen tolereren, vernietigen zij in zichzelf en vaak ook in anderen geestelijke mogelijkheden en beperken zij ongetwijfeld ook hun stoffelijke mogelijkheden.

Verdraagzaamheid is geen ideologie, die ergens boven of onder de rest staat. Ze is eenvoudig een nuchtere regel, die voor iedereen moet bestaan. Indien b.v. uw politieke partijen de verdraagzaamheid kenden, dan zouden ze nu reeds lang een Kabinet hebben geformeerd. Indien Rusland en Amerika het begrip verdraagzaamheid kenden, dan zouden zij nu reeds samen leven zonder allerhande politieke trouwtrekkerij; dan zouden zij begrijpen dat het verschil van systeem niet belangrijk is, maar dat het belangrijk is hoe de mensen leven en wat ze zijn. Er zijn net zoveel goede Russen als goede Amerikanen. En het omgekeerde geldt natuurlijk ook: er zijn evenveel slechten aan beide zijden.

Er is niets dat beter is of slechter. Er is geen systeem, dat deze wereld kan redden en er is geen systeem waaraan deze wereld te gronde zal gaan. Er zijn alleen mensen, waaraan deze wereld te gronde kan gaan of mensen, die in deze wereld de harmonie tot stand kunnen brengen. Dat is de basis van verdraagzaamheid.

Als de Orde probeert deze dingen te bevorderen, dan doet zij dat niet vanuit het standpunt: onze weg is de enig juiste. Dan gaan we uit van onze eigen ervaringen, onze erkenningen. Dan zeggen we: Kijk, voor ons lijkt dit de meest juiste benadering, de meest juiste weg. Wat denkt u ervan?

Niemand kan van u eisen, dat u opeens erg verdraagzaam wordt. Maar indien u zelf erkent, dat het belangrijker is om anderen te begrijpen en daar althans harmonie mee te kennen dan voortdurend zelf gefrustreerd te worden en uw wereld te frustreren door het steeds optellen van tegenstellingen, dan zult u kiezen voor dit begrip, voor de verdraagzaamheid.

Wij hebben dit onderwerp in het verleden al vele malen behandeld en uitgelegd. Wij hebben de geschiedenis van onze Orde gegeven. Wij hebben onze benadering gegeven tot vele problemen. Wij hebben geprobeerd u duidelijk te maken wat in die verdraagzaamheid nu wel of niet belangrijk is; hoe belangrijk het is dat je veel kunt tolereren. Ik heb vandaag getracht u op mijn manier een beeld te geven van wat de Orde nog steeds is.

Indien die gegevens u niet voldoende zijn, zo verwijs ik u naar datgene wat in het verleden is gezegd en door u werd vastgelegd. Indien u meent, dat andere vragen toch eigenlijk belangrijker zijn, zo is dat uw volste recht. Alleen moet u dan niet van ons verwachten dat wij aan dergelijke vragen gelijke prioriteit toekennen.

Wij hopen, dat u ons in verdraagzaamheid zult willen aanhoren, zoals wij van onszelf eisen dat we u steeds in verdraagzaamheid beantwoorden, ook - dat geef ik toe - dat dit soms weleens heel moeilijk is. Maar wij doen ons best. Als wij dat tezamen doen, dan geloof ik dat de harmonie op deze wereld toch langzaam moet groeien en dat de banden tussen onze wereld en uw wereld ook reëler, concreter en lichter zullen worden.

:--:--: